

ראש השנה (6)

למודה במקצת ומסתיר את המקצת. ולפי זה חש לבאר כאן, שרק עכשיו, כשיש בעולם הזה הנהגה נסתרת, אנו רואים רק בניסים הגלויים שזה "מלך הכבוד", אבל לעתיד יתגלה כבוד השם ויאמר "מי הוא זה מלך הכבוד", כי גם "הוא" שהוא הנסתר, יראו שזהו מלך הכבוד.

ספר "כמוצא שלל רב, ימים נוראים"

מדוע יום הדין ויו"כ בתחילת השנה, לא בסופה? החדיד"א, הקשה קושיא עצומה בשם רבי משה קורדובירו (הרמ"ק) "יש להתבונן למה יום הדין הוא, בראש השנה, שהוא בתחילת השנה החדשה, היה ראוי להיות יום הדין בסוף השנה שעברה, ובשני ושלישי חודש אלול יהיה יום הדין, ובסוף אלול יהיה יום כיפור, ועשרת ימי תשובה יהיו בנתיים, וכן מסתבר יותר שעוונות שנעשו בשנה זו יתכפרו באותה שנה שנעשו, ולא בשנה אחרת? תירץ החדיד"א עפ"י מה שכתוב בילקוט שמעוני (סוף פרשת פנחס): רבנן אמרי יספת לגוי, כל מה שאתה מוסיף ימים טובים אנו מוסיפים לך קורבנות, א"ר לוי בכל חודש וחודש ביקש הקב"ה ליתן להם מועד לישראל, בניסן נתן להם פסח, באייר נתן להם פסח קטן, בסיון נתן להם מתן תורה, בתמוז היה בדעתו ליתן מועד גדול ועשו את העגל, ובטלו אב אלול, בא תשרי ופרע להם ר"ה ויהי"כ והחגים, אמר הקב"ה לאחרים הוא פורע ושליו אינו נוטל, תן לו יומו, ביום השמיני עצרת תהיה לכם. אמור מעתה נחה שקטה קושית הרמ"ק, באמת היה צריך להיות ר"ה ויו"כ פ' בחודש אלול, משום שחטאו בעגל, נתבטלו תמוז אב ואלול, ולפי שעלה משה רבינו למרום להתפלל על ישראל

וירד ועלה לפסול לוחות שניות וישב עד יוה"כ, לכן לא היה אפשר לעשות ר"ה וי"כ באלול, רק בתשרי.

ספר "אוצרות התורה, אלול ר"ה יום כפור"

לשנה טובה תכתב ותחתם

נוהגים בראש השנה לברך "לשנה טובה תכתב ותחתם לאלתר לחיים טובים ולשלום". ומעניין לראות את לשונו בעל הטור על מנהג זה (או"ח סימן תקפו): נוהגין באשכנז כל אחד מבקש לחברו ואומר לו: תכתב בשנה טובה. מדוע לא נכתב בנוסח הברכה בין לחברו: לשנה טובה, אלא בשנה טובה? מבאר על כך הפרישה: שבשמים ישנו ספר הנקרא "שנה טובה", ובו נכתבים הזוכים לחיים, וממילא מברך כל אחד את חברו שיכתב בספר זה.

ספר "ומתוך האור, ימים נוראים אלול"

ראש השנה כח של ראש

כתב הטור בשם אחיו רבי יהודה בן הרא"ש, ששלשת הרגלים, פסח, שבועות, וסוכות, מכוונים כנגד אברהם יצחק ויעקב. והנה ב"פתח אליהו" (מופיע בסידורים לפני התפילה), מבואר, שכל מידה ממידותיו יתברך, חסד, גבורה, תפארת וכו' (שהן כנגד אברהם יצחק ויעקב) מכוונות כנגד חלק אחד שבגוף. וכמו כן מועדי השנה, גם הם מכוונים כנגד חלקים מגוף האדם. נמצא לפי"ז, שההבדל בין ראש השנה הנקרא "ראש" לשאר החגים המכוונים כנגד שאר איברי הגוף, הוא כהבדל שבין הראש לשאר האיברים. והנה בין הראש לשאר איברי הגוף קיים הבדל עצום. אדם מרים את ידו כלפי מעלה, הוא מגיע לגובה של אמה אחת. הוא עולה על כסא, עוד אמה, עולה לגג של בנין גבוה, עוד כמה עשרות אמות. ברגליו הוא יכול להגיע למרחק של עשרות קילומטרים, אבל כל הכוחות הללו מוגבלים במהותם. לעומת זאת, כוחות הראש הם בלתי מוגבלים. בחוש הריח, אדם יכול לקלוט ריחות ממרחק, האוזנים מסוגלות לשמוע קולות ממרחקים גדולים עוד יותר, את קולות הרעמים מהעננים הגבוהים וכו'. העינים יכולות לראות כוכבים הרחוקים מאתנו אלפי שנות אור, מרחקים בלתי נתפסים כלל, והמוח, מסוגל במחשבתו להגיע עד כסא הכבוד. הן כך אמרו חז"ל (חגיגה יג.): מן הארץ עד לרקיע מהלך חמש מאות שנה, ועוביו של רקיע מהלך חמש מאות שנה, וכן בין כל רקיע ורקיע. למעלה מהן חיות הקודש, למעלה מהם כסא הכבוד... המרחק מהארץ עד כסא הכבוד הוא מרחק של מיליוני שנים. והנה עומד לו אדם מישראל בארץ, אומר "אנא ה' הושיעה נא", במוחו היא דבק בקוב"ה, ובאותו רגע הוא מגיע עד כסא הכבוד. מעין זה כתב גם הרמב"ם (במורה נבוכים ח"ג פנ"א).

רב פינקוס זצ"ל בספרו "אלול ימים נוראים"

"לדוד מזמור וכו' מי זה מלך הכבוד וכו' מי הוא זה מלך הכבוד".

למה בפעם הראשונה נאמר "מי זה", ובפעם השניה "מי הוא זה"? ביאור נפלא אמר על כך הגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון: כתב ה"אבן עזרא", שבאמרו "שאו" בפעם השניה, רמז הפסוק לשוב הכבוד בבואו של הגואל, כי לא היה הכבוד בבית שני, ומשום כך לא הזכיר את התואר "גיבור מלחמה" בפעם השניה, כי בבוא הגואל יתקיים "וכתתו חרבותם לאתים" והארץ תשקוט מכל מלחמה, עד כאן מדברי ה"אבן עזרא". והנה, כתב ה"שיטה מקובצת" (ב"מ): שעל דבר הגלוי והנוכח נאמר "זה", ועל הדבר הנסתר נאמר "הוא", ולכן מהפסוק "אשר יאמר כי הוא זה", למדנו שהכוונה

למעשה האדם, פירות לדורות

ידוע שלעתיד לבוא, בסוף כל הדורות, יהיה יום דין הגדול. שואל הר"ן (בדרשותיו), מה ענינו של אותו יום דין הגדול? הלא בכל ראש השנה דנים את האדם על כל מעשיו באותה שנה, ולאחר פטירתו דנים אותו על כל מה שעשה במשך ימי חייו. והרי אחרי שנפטר הוא כבר לא עושה דבר, לא מצוות ולא עבירות. על מה, אפוא, נשאר לרון אותו ביום הדין הגדול שיהיה לעתיד לבוא? עונה הר"ן, שמעשה של אדם אינו נגמר בפטירתו. יש לו פירות ופירי פירות לדורות. הבא ניקח דוגמא חיובית: רש"י הקדוש, מתי ידונו אותו? אחרי הפטירה זה לא מספיק, כי בכל יום שעובר נוספות לו מיליוני זכויות. כל יהודי שיושב ללמוד חומש עם רש"י, נביא עם רש"י, גמרא עם רש"י, הכל נכנס לחשבון הזכויות שלו. מתי, אם כן, ידונו אותו? רק בסוף כל הדורות, כשהכל יגמר, והפירות מפסיקים לצמוח, אז ניתן יהיה לחשב במדויק כמה שכר מגיע לו על מעשיו. כך זה לטובה, וכך גם להיפך. לפעמים ישנן פירות ופירי פירות גם לעבירותיו של אדם, ה' ישמרנו. **ספר "יחי ראובן, ימים נוראים סוכות"**

אליו כראוי, כי לב האדם אינו יכול להשתנות בבת אחת, בפתע פתאום. על כן כאשר חל ר"ה בתחילה ויודע האדם שבו תלויים חייו, וחיי משפחתו, פרנסתו ובריאותו וכו', ומתעורר לבקש מאת ה' שיתן לו הכל, מיד נפתח לבו בהכרת ה' יתברך, כך שבבוא יוכ"פ ישוב בתשובה שלימה מעומק הלב.. וזהו שאמרו חז"ל על הפסוק: **"ה' אורי וישעי"** אורי זה ר"ה וישעי זה יוה"כ, היינו, בכך שהקב"ה מאיר את עיני האדם בר"ה לשוב בתשובה, כדי לבקש על חייו הקרובים ללב, יתעורר לבו לשוב לתשובה שלימה על עוונותיו ובכך יושע ביום הכיפורים. **"אוצרות התורה, אלול ר"ה יום"**

הלכה: טעה ואמר ה-אל הקדוש בברכת מעין שבע

כתב **המ"ב** (סי' תקפ"א ס"ג) טעה ואמר ה-אל הקדוש בליל שבת בברכת מעין שבע, יש דיעות באחרונים את צריך לחזור. **בפסקי תשובות** (אות ו) כתב: והרבה פוסקים הסכימו שלמעשה יש לפסוק שלא יחזור כי ספק ברכות להקל. ואמור במ"ב, אם נזכר קודם שהזכיר ה' של ברוך אתה ה' חוזר ואומר כהוגן אע"פ שמוזכר כמה שמות הקדושים בתוך תפילה זו. **פסקי תשובות חלק ו'**

פתגם: אנו חיים בהוה שהוא העבר של המחר. "שמחלה"

חקירה: נדר על דבר שאין בו ממש

כגון קונם שאני ישן, שחל מדרבנן. איסור חפצא, או איסור גברא (חידושי ר' שמואל נדרים עמוד קד: ר"ן, חפצא) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: לא ראי זה כראי זה: משכיל שוטה נטפל ליהודי פיקח ושאלהו על מנת לקנטר: לפי הדין מותר להסתכל בראי או אסור? יש מי שאומר שמותר ויש מי שאוסר, השיב הלה. לך למשל אסור להסתכל בראי. מדוע? הקשה המשכיל? השיב לו הנשאל: שכן הלכה פסוקה היא: אסור להסתכל בפני אדם רשע. **"חוד וחלק" חלק ג'**

מזל טוב ליום הולדת של בתי מרים ברכה בת מלכה
מזל טוב ליום הולדת של בתי תהילה בת מלכה

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, סשא בנימין בין קארין מרים, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, יוסף בן מייכה, רבקה בת ליוה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים.

ובכן תן פחדך ה' אלוקיני על כל מעשיך רוב התפילות ביום ראש השנה עוסקות במלכות שמים, ובבקשות לגילוי כבוד ה' במהרה. אכן, צרכי עמך מרובים, ולעיתים מתוך השקיעות של כל אחד בצרותיו ובבקשותיו הפרטיות, אנו שוכחים את העיקר: תן פחדך על כל מעשיך וכו', וידע כל פעול כי אתה פעלתו. בספר **"שער יששכר"** מובא, שפעם דרש רבי שמעלק"ה **מניקלשבורג** קודם התקיעות, ואמר כך: אנו רואים כאן את המוני בית ישראל עומדים ובוכים לפני ה', בתחנונים ובדמעות שלישי, ונשאלת השאלה, איך יתכן שהמשיח עדיין לא הגיע לאחר כל התפילות הללו? התשובה היא, אמר רבי שמעלק"ה, שכמעט אין מי שמבקש על מלכות שמים. כל אחד עסוק בחייו וברצונותיו האישיים, ועל זה נסבות רוב תפילותיו. דבר זה נרמז בפסוק **בשמואל** (א, כ, כז): **"מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום אל הלחם?" מדוע לא בא משיח בן ישי? למרות שבשני ימי ראש השנה גם תמול גם היום, עם ישראל שופכים לבם בתפילה? והתשובה היא: אל הלחם, בגלל שכל תפילתם היא על הלחם, על פרנסה ברווח, ונוחות אישית, ומה הפלא שעדיין לא בא בן ישי?** **ספר "ומתוך האור, ימים נוראים"**

ר"ה קודם יום כיפורים

הקשה רבי ישראל מסלנט זצ"ל: מדוע סידר הקב"ה את ר"ה לפני יוה"כ שבו ישובו עם ישראל בתשובה, ויזכו לסליחה ולמחילה, ולאחר מכן יחול ר"ה ונזכה מיד לשנה טובה. מדוע חל קודם ר"ה, ועדיין עוונותינו עלינו, ועלינו להיות תלויים ועומדים עד ליוכ"פ? אלא ביאר, אם היה חל יוהכ"פ בתחלה לא היינו מתעוררים

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr